

Klövårdscertifiering

Utfärdas av Svenska Klövårdsföreningen som tillsammans med BYS, SLU och Växa Sverige tar fram kriterierna.

I certifieringsgruppen ingår två veterinära klövexperter varav en nordisk sensor skild från den svenska klövårdsföreningen och en sekreterare.

Resultaten från de enskilda momenten vägs samman till ett gemensamt betyg.

För godkännande vid certifieringen krävs:

- Godkänt certifierings prov som består av en teoretisk och en praktisk del.
- Att under det senaste året ha verkat och registrerat minst 1000 kor i kodatabasen, alternativt att under det senaste året under överinseende av handledare få intyg att ha verkat 1000 kor.
- Att arbeta enligt SKF "Kvalitetssäkrad Klövård" (se nedan)
- Ett års klövårdsutbildning på BYS i Skara eller liknande utbildning.

Kostanden för certifieringen är 6000 kr + moms.

Certifieringsprov

Praktiska prov som bedöms med hjälp av ett bedömningsprotokoll enligt en betygsskala 1-5 enligt nedan. För godkänt krävs minst betyg 3 i varje moment.

- Funktionell verkning av två slaktklövar varav en görs anonymt.
- Diagnostisera avvikande klövform och klövsjukdomar samt föreslå behandling.
- Lägga bandage och sätt kloss på slaktklöv.
- Funktionell verkning på en levande ko med diagnostisering och behandling av aktuella avvikande klövformer och klövsjukdomar.
- Hantering av kon på ett etiskt och djurskyddsmässigt sätt i samband vid verkning.
- Vara utrustad och arbeta på ett arbetsskyddsmässigt säkert sätt.
- Arbeta på ett smittskyddsmässigt säkert sätt.

Teoretiskt prov som görs individuellt hemma och skickas in för rättning en vecka innan det praktiska provet.

- Kunna beskriva vad funktionell verkning innebär.
- Kunna bedöma rörelser, hálta hos en ko.
- Kunna känna igen och namnge de vanligaste förekommande klövsjukdomarna och avvikande klövformer.
- Kunna behandla de vanligaste förekommande klövsjukdomarna och kunna ge råd om eftervård.
- Kunna redogöra för djurskyddslagens bestämmelser om klövård.
- Kunna redogöra för vilka åtgärder som krävs för att jobba på ett arbetsskyddssäkert och smittskyddssäkert sätt.
- Kunna diagnostisera 10 bilder på avvikande klövform och klövsjukdomar.

Den litteratur som krävs för det teoretiska provet ska finnas upplänkat eller hänvisat till SKFs hemsida. www.svenskaklovvardsforeningen.se

Kvalitetssäkrad klövvård

1. Verka klöven funktionellt för att återställa rätta belastningsförhållanden.
2. Ställa rätt klövsjukdomsdiagnos och utföra rätt behandlingsdiagnos samt att kunna ge viss rådgivning om miljö-, avels- och skötselåtgärder för att förbättra klövhälsan.
3. Registrera klövskador, avvikande klövform, rörelser och behandlingar på ett så noggrant sätt som möjligt i klövhälsorapporten och tillse att denna rapporteras till kodatabasen.
4. Arbeta enligt uppsatta smittskyddsrekommendationer för att inte riskera att spridning av smittsam sjukdom sker.
5. Säker djurhantering för att inte skada djuren eller påverka deras välfärd före, under och efter verkningen.
6. Säker arbetsmiljö med användning av tillgängliga arbetsskydd för att minimera risken att skada sig själv eller medhjälpare.
7. Att en gång om året tillse att upprätthålla sina egna kunskaper genom tillgänglig litteratur och praktisk fortbildning.

Klövvård syftar till att förebygga en god klövhälsa och gott djurskydd genom funktionell klövverkning samt därigenom att **upptäcka och behandla klövskador** innan de ger upphov till försämrad djurvälfärd och påverkan på produktionen. För att uppfylla dessa mål krävs grundläggande kunskap och förståelse för samband mellan klövens anatomi och funktion, påverkan av miljö och skötsel samt kunskap om klövsjukdomar, deras behandling och förebyggande åtgärder. I samband med klövvård är det också viktigt att djuren inte störs mer än nödvändigt i sina rutiner och att klövvården **inte orsakar onödigt lidande** för djuren. Dessutom ska åtgärder vidtas för att **inte sprida smittsamma sjukdomar** mellan djuren eller besättningar genom att rekommenderade smittskyddsrutiner upprätthålls. För att djurägaren ska få information om djurens och besättningens hälsostatus ska **klövanmärkningar och behandlingar över de djur som verkas registreras och rapporteras till kodatabasen**. Därvid är det viktigt att bedömningarna görs på ett så samstämmigt sätt som möjligt.

För att behålla sin certifiering

För att behålla sin certifiering krävs det att klövvårdaren verkar 1000 kor per år samt att denna en gång om året fortbildar sig. Som fortbildning räknas SKFs årsmöte, SKFs sommarträff, webinarium, klövkonferenser (tex KVK dagarna, CowCare Summer Trimming School), egna klövkurser, VÄXA Sveriges klövkurser, J-O Brink dagarna etc. Att kraven uppfylls kontrolleras av SKFs sekreterare. Det finns tre undantag för att inte uppfylla kraven ett år och de är följande:

- Föräldraledighet
- Sjukskrivning
- Nedtrappning av yrkesval

Bli av med certifiering

Går klövvårdaren inte på fortbildning en gång om året kan denna bli av med sin certifiering. Då får klövvårdaren först en varning och ett halvår på sig att åtgärda detta, dvs delta på en fortbildning. Skulle klövvårdaren inte åtgärda detta blir certifieringen indragen till nästa kalenderår. Det kommer då gå ut ett mejl från Växa till lantbrukarna i det berörda området att den klövvårdaren har mist sin certifiering. Detta för att säkerställa för lantbrukarna att de inte mister sin Klövpeng.

Studiematerial

Obligatorisk bas, böcker-häften svenska

Andersson, L. (1995). Klövar. Om klövvård och klövsjukdomar. Hållsta, Svensk husdjursskötsel ek för: nr 116 Tillgänglig från: christer.pi.bergsten@gmail.com

Egger-Danner, C., Nielsen, P., Fiedler, A., Müller, K., Fjeldaas, T., Döpfer, D., Daniel, V., Bergsten, C., Cramer, G., Christen, A.-M., Stock, et al. (2015). ICAR claw health atlas, ICAR, Rome: 46. [Online] Tillgänglig på: <http://www.icar.org/index.php/whats-new-post/> [Använd 15-12-2015].

Växa Sverige, Handbok för Klövar. Tillgänglig på: <https://www.vxa.se/klov>

Manske, T., et al. (2002). Klövvård och klövhälsa hos mjölkkor. Jordbruksinformation . Jönköping, 26. [Online] Tillgänglig på: <http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/klovvard-och-klovhalsa-hos-mjolkkor.html>

Nordisk klövatlas, Växa Sverige, [Online] Tillgänglig på: <https://www.vxa.se/radgivning-och-kurser/analysera-nulaget/analysera-djurhalsan/klov/>

Bornold Svanefeldt, L. (2019) ”Jämförelse mellan olika utdofringsregimer för andelen fångrelaterade klövhornsskador i en svensk försöksbesättning för mjölkkor.” [Online] Tillgänglig på: https://stud.epsilon.slu.se/15271/7/bornold_svanfeldt_1_190904.pdf

Därutöver, läst på svenska

Bergsten, C. (1997). Infektiösa klövsjukdomar - en plåga för våra kor. Fakta husdjur. Uppsala, SLU Kontakt

Bergsten, C. (1997). Fång, ett ömmande problem. Fakta veterinärmedicin. Uppsala, SLU Kontakt

Bergsten, C. (2002). "God komfort och hygien där kor, står och ligger." Stalltipset 19(1): 10–13.

Bergsten, C. (2009). Betydelsen av golvkomfort för klöv- och benhälsa hos kvigor och kor. Forskning Special, Svensk Mjolk Bergsten, C. (2011).

Hillström, A and Bergsten, C (2005) Ger skumbad och pedikyr hälsosammare fötter för primadonnor. Djurhälso- och utfodringskonferens, Jönköping, Svensk Mjolk.

Bergsten, C. (2011) ”Klövspalt vanlig orsak till hälla.” Nötkött (4): 59.

Bergsten, C. and M. Jansson Mörk (2012). Hur påverkas klövhälsan av betestidens längd? Forskning Special, Svensk Mjolk

Hillström, A. and C. Bergsten (2005). "Digital dermatit - en tickande bomb i svenska lösdrifter." Svensk veterinärtidning 57(11): 15–20.

Oskarsson, M. (2008) Vad kostar dålig klövhälsa? Djurhälso- & utfodringskonferens, Norrköping, Svensk Mjolk.

Bedömningsprotokoll verkning

Namn: _____

Datum: _____

Bedömning av djur före verkning

Muntlig genomgång före verkning → sätt mål → relatera resultatet till uppsatt mål

	Kommentarer	Mål	Betyg
Rörelser (står och går)			
Klövform			
Benställning			
Skador			

Bedömning av verkning (tålängd 75 mm, vinkel 45-50 %, sultjocklek)

	Kommentarer	Betyg
VF		
HF		
VB		
HB		
Hela djuret	Alla fyra lika, symmetri. Samma mått	

Betygskriterier verkning (För godkänt krävs minst betyg 3)

1. Verkat håll, tunt ojämnt, stor risk för hälta
2. Avsevärda fel som svårligen kan rättas till
3. Flera fel som enkelt kan rättas till, oplant verkat, otillräckligt verkat, otillräcklig urskålning
4. Få små fel som enkelt kan rättas till
5. Utomordentligt bra/felfritt

Bedömning av övriga praktiska moment

Lägga bandage	Läggas så det sitter kvar minst 3 dagar, ej skadar kon	G
Sätta kloss	(ska sitta kvar när man slår med hammare)	G

Teoretiskt prov

För godkänt teoretiskt prov krävs minst 75 % rätt.

Omprov

Vid icke godkänt prov kan praktiskt omprov göras tidigast efter 3 månader. Teoretiskt omprov/kompletteringsprov görs direkt vid ett icke godkänt prov. Ett omprov/kompletteringsprov kostar 2000 kr per tillfälle och klövvårdaren har max tre omprovsförsök på sig. Därefter får hela certifieringen tas om.